Grigore Constantinescu

Comuna

CIOFRÂNGENI

PITEŞTI MMXV

CIOFRÂNGENI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 5 sate: **Ciofrângeni**; Burluşi; Lacurile; Piatra; Schitu-Matei.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 52 km.
SUPRAFAŢĂ: 43,3 km^2.
POPULAŢIE: 2.326 locuitori [1.101 M + 1.225 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Alimăneşti – 1515 [7023] mai 23 (DRH, B, ŢR, vol. II, doc. 137)● **Ciofrângeni** – 1528 [7037] octombrie 28 (DRH, B, ŢR, vol. III, doc. 64) ■ 1499 [7007] septembrie 1 (cf. Iana V.– *Monografia com. Ciofrângeni*).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Alimănești.

Satul Ciofrângeni este atestat documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu de la Afumaţi la 28 octombrie 1528, prin care se confirmă Mănăstirii Argeşului proprietatea asupra unor ocine din aria localităţii.

TOPONIMIE:

- **Burluşi** – toponim topografic familial format pe baza unui patronim derivat diminutival din substantivul *burlă,* provenit din „bură" = ploaie măruntă și deasă (însoțită de ceață); burniță. Patronim ironic, cu accepţia de „om care aduce ploaia".

- **Ciofrângeni** – Tradiţia orală locală explică numele aşezării prin preluarea denumirii satului de origine al primilor locuitori, refugiaţi din Ciofrânga, din cauza persecuţiilor religioase din Ardeal, provocate de Unirea cu Roma. O versiune etimologică mai puţin plauzibilă, deşi motivată în context istoric, explică toponimul prin „cioflingar" (varianta „ciofrângar") – epitet ironic adresat, de către băştinaşi, celor proveniţi din Ardeal, al căror port era diferit de al localnicilor. – germ. Schuhflicker = cârpaci.

- **Lacurile** – toponim topografic format pe baza pluralului apelativului *lac*.

- **Piatra** – toponim topografic relevând conformaţia terenului în jurul căruia s-a dezvoltat aşezarea.

- **Schitu Matei** – toponim social atestând existenţa unei construcţii ecleziastice situate într-un loc izolat, edificate de un *Matei*, *schit* care a stat la originea aşezării.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară specifică subzonei etnografice a Topologului. Locuinţe ţărăneşti cu două niveluri prezentând o amplă decoraţie în lemn la nivelul superior, dar şi construcţii cu un singur cat supraînălţate pe temelii de piatră, cu acces, în interior, dintr-o sală dispusă de-a lungul faţadei principale, oferă imaginea nealterată a satului tradiţional din această subzonă etnografică.

Portul popular se încadrează, ca structură şi ornamentică, în subzona etnografică menţionată.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, dansurile: Ardeleneasca, Brâul bătrânesc, Brâul de la Ciofrângeni, Brâuleţul de la Burluşi, Brâuleţul de la Ciofrângeni, Burluşanca, Daoleanu, Fata mamii, Ghimpele, Hora dracului, Hora pe furate, Mânioasa, Sârba popilor, Ungureasca, Ungurica prezintă elemente locale de individualizare.

O inspirată poetă ţărancă din Ciofrângeni, Vetuţa Manga, este autoarea plachetei de versuri «Dor de sat».

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

Bisericile de mir şi monumentele eroilor reprezintă repere de spiritualitate şi de istorie în comună.

✚**Biserica** «Buna Vestire»+«Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» **Burluşi** [1887-1897]~ctitorită de obştea satului Burluşi •intervenţii: reparaţii curente [1947]; refacerea acoperişului [1965] •pictură murală: Voicu, Ilie, Apostol [1897]; M. Pătroi [1947].

✚**Biserica** «Sf. Nicolae»+«Buna Vestire»+«Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» **Ciofrângeni** –[▲]– a fost construită, în 1816, prin osârdia „părintelui Dorothei arhimandrit, Mihăilă, Damiian, Ioan, Ana, Moisi, Siea, Ileana, Antonie, Mariia, Nicolae, Costandin ereu, Măgdălina eriţa, jupan Hristea.”. Consolidată la sfârşitul secolului al XIX-lea şi în 1997. Construcţia ecleziastică prezintă un plan dreptunghiular, cu absidă poligonală decroşată şi pridvor deschis cu arcade în plin cintru susţinute pe coloane de zidărie; turlă dodecagonală pe tambur pătrat, deasupra pronaosului. Decoraţia exterioară constă dintr-un tor, care separă paramentul în panouri dreptunghiulare, şi dintr-o cornişă zimţată. Pictura murală originară, opera zugravilor: Pantelimon, Ion, Ştefan [1822], se conservă fragmentar. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Apostol [1743], Penticostar [1767], Mineie [1779-1780], Molitvelnic [1833], Triod [1856], Octoih [1865] şi icoane pictate pe lemn de „Antoniie zograf” [1825], sfeşnic împărătesc sculptat, iconostas de lemn pictat cu o scenă inedită în care un preot miruie un credincios dintr-un grup de oameni, având ca subtext: –Cum îţi este numele, fiule ? // –De m(ă) întrebaşi, părinte, / Ioan îmi este numele.”.

✚**Biserica** «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» **Duculeşti** [1869-1872]~ctitorită de obştea satului •intervenţii: consolidare cu centuri metalice [1955] •pictură murală: Voicu, Ilie, Apostol, Nicolae şi Filimon [1872].

✚**Biserica** «Sf. Nicolae»+«Sf. Gheorghe»+«Cuvioasa Paraschiva» **Lacurile** [1873]~ctitorită de enoriaşii: Marin, Stana, Ispas ş. a. •intervenţii: consolidare [1899] •pictură murală: Antonie zugravul şi Ion, „calfa sa” [1873].

✚**Biserica** «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» **Piatra** [1867-1870]~ctitorită de enoriaşii parohiei, prin osârdia pr. Nicolae; construită din lemn, pe ruinele unui schit de călugări •intervenţii: refacere [1993] •pictură murală: Ilie Căpuşe [1994].

✚**Biserica** «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» **Schitu Matei** [1857]~ctitorită de: Antonie, Maria, Drăguşin, Sanda ş. a. •intervenţii: refacerea şarpantei acoperişului [1921] •pictura murală executată de un anonim [1857]; ctitorii sunt „pitoresc” înfăţişaţi în tabloul votiv din pronaos.

✝**Monumente eroi**: **Burluşi** [1916-1918; 1941-1945]; autor: I. Dolteţeanu (1942) – lângă Şcoala generală Burluşi ■~ **Ciofrângeni** [1916-1918] – lângă Primăria Ciofrângeni.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 276 locuitori ai comunei Ciofrângeni, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Primul război mondial [193], Al doilea război mondial [83].

⚔Momente de istorie locală

În cursul operațiunilor militare din Primul război mondial, în localitate, a fost dislocat, în perioada 7-12 noiembrie 1916, Cartierul Diviziei 8 Infanterie; subunități ale armatei române au luptat eroic în zilele de 12, 13 și 14 noiembrie împotriva armatei inamice superioară numericește și sub raportul dotării tehnice, retrăgându-se, la ordin, pe noi aliniamente de rezistență.

IN MEMORIAM

✪ **CHIŢU VASILE** [1923-2009] – preot cărturar, publicist; militant anticomunist. Absolvent al Facultăţii de teologie din Bucureşti [1942]; combatant pe Frontul de Vest [1944-1945]; condamnat 10 ani temniţă grea, pentru „uneltire împotriva ordinii sociale" [1950]; deţinut politic la: Bucureşti, Jilava şi Aiud. Preot ortodox la: Mănăstirea Văleni, Şuici, Biserica Drujeşti din Curtea de Argeş; secretar şi protopop la Protoieria Curtea de Argeş [1969-1974]. Implicat fundamental în edificarea Şcolii primare Ciofrângeni şi restaurarea Bisericii Drujeştii Vechi din Curtea de Argeş. Opera: «Carte de rugăciuni şi învăţături» [1990», «Buchet de biserici argeşene. Memorii şi cuvântări» [2006], «Însemnări despre Bisericile Şuici I şi Enculeşti. Neamul Rudenilor şi Tudose Rudeanul» [2007] «Reguli şi învăţături privind postul, grija pentru morţi şi sărbătorile» [2007], «Mănăstirea Văleni» [2004], precum şi numeroase articole cu conţinut moral-religios.

✪ **PĂTROIU GHEORGHE** [1900-1991] – învăţător la: Mojna-Târnava, Susleni-Orhei, Ciofrângeni; director al şcolii şi căminul cultural local; decorat cu ordinul „Coroana României" în grad de cavaler. Opera: «Monografia satului Ciofrângeni-Ungureni», manuscris.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 149.

Georgescu D., Georgescu G.– *Date privind unele biserici monumente istorice de pe Valea Topologului*, GB, XXIX, 1970, nr. 7-8; Ştefan Nicu– *Piatra – un sat din Argeş, monografie*, Rm. Vâlcea, 2001, 432 p.; Iana Vasile– *Monografia comunei Ciofrângeni,* judeţul Argeş, Piteşti, 2003.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

Balileşti
20
Burluşi
3
3
3
5
Bolodo
614
Rîpa Roşie
Ciofringeni
73C
3
Piatra
678A
Schitu-Matei
Lacurile

Burluşi
73C
JUDEȚUL VÂLCEA
JUDEȚUL ARGEȘ
73C
678A
Ciofrângeni
73C
Piatra
Lacurile

PRIMĂRIA COMUNEI CIOFRÂNGENI.

BISERICA SCHITU MATEI.

BISERICA CIOFRÂNGENI.

MONUMENTUL EROILOR CIOFRÂNGENI.

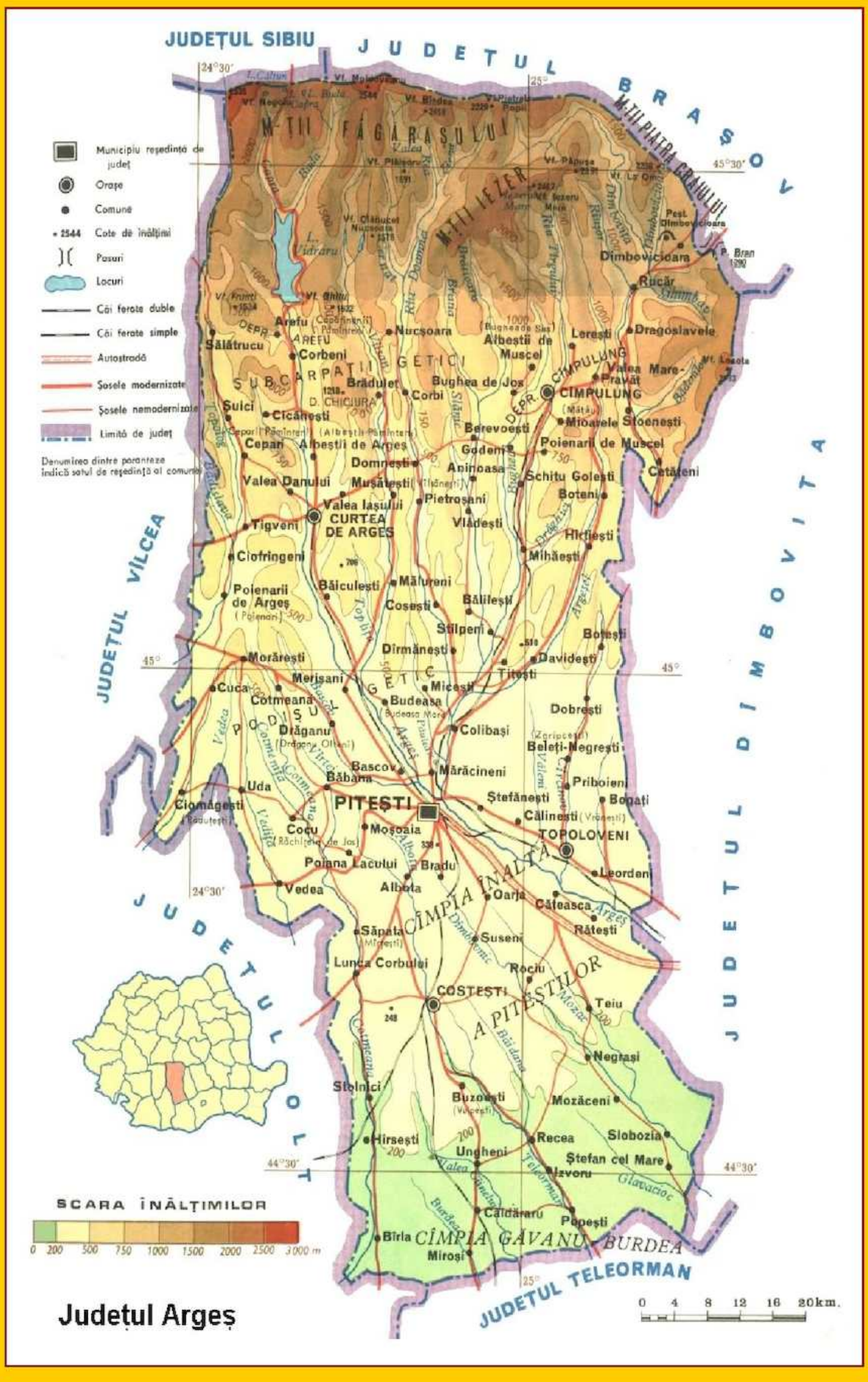

Județul Argeș